

Making *Berachot* upon Seeing Animals

I have never made *berachot* upon seeing animals in the zoo, but it seems from *sifrei halacha* that one should. Should I start doing that, and, if so, what are the basic rules?

5. בית הבחירה (מאירי) מסכת ברכות דף נח ע"ב ב
הרואה פיל קוף קיפוף, הואיל ודומים לאדם במקצת דברים, מברך עליהם: "ברוך משנה הבריות":

6. שולחן ערוך אורח חיים סי' רכה סעי' ט
הרואה את החיגר; ואת הקטע; ואת הסומא; ומוכה שחין ... אם הם ממעי אדם, מברך: "משנה הבריות", ואם נשתנה אחר כך, מברך: "דיין האמת"; ... **ואינו מברך** אלא פעם ראשונה, שהשינוי עליו גדול מאוד. הנה: ויש **אומרים** משלשים יום לשלשים יום (מור).

משנה ברורה סי' רכה ס"ק כט-לא
כט] **ואינו מברך וכו'** – זה קאי גם אברכת משנה הבריות [מ"ז] ... והטעם דעל שינוי, אין שייך לברך רק פעם ראשון שרואה הדבר והשינוי גדול בעיניו, ומשמע מהמ"ז דכל שכן דקאי המחבר אברכת דיין האמת. אמנם בספר נהר שלום כתב דלענין דיין האמת שהוא דוקא על קרובו ואוהבו שמצטער עליו, מסתברא דאם רואה זה עוד על קרובו אחר, בודאי נתגדל עליו עוד הצער יותר ושייך לברך על זה "דיין האמת":
ל] **ויש אומרים וכו'** – ולמעשה יש להורות דיברך אחר שלוש ימים בלא שם ומלכות [אליה רבה עיין שם]:
לא] **משלשים יום** – פירוש, שלא ראה אחר כיוצא בו תוך שלשים יום [מגן אברהם]:

1. שולחן ערוך אורח חיים סי' רכה סעי' י
הרואה אילנות טובות ובריות נאות, אפילו עכו"ם או בהמה, אומר: "ברוך אתה יי אלוקנו מלך העולם שככה לו בעולמו"; ואינו מברך עליהם אלא פעם ראשונה ולא יותר, לא עליהם ולא על אחרים, אלא אם כן היו נאים מהם.

משנה ברורה שם ס"ק לב
הרואה וכו' ובריות נאות – בין זכרים בין נקבות. ועכשיו לא נהגו כלל לברך ברכה זו [חיי אדם (לג) עיין שם טעמו] ומכלן מקום נכון לברך בלא שם ומלכות:

שער הציון שם ס"ק לג
(לג) ולי נראה, משום דכונת הגמרא דוקא כשהם נאות ביותר, כדאיתא ברמב"ם פרק י מהלכות ברכות, ומי יוכל לדקדק בזה:

2. ברכות דף נח ע"ב ב
תנו רבנן: הרואה פיל קוף וקפוף, אומר: "ברוך משנה את הבריות". ראה בריות טובות ואילנות טובות, אומר: "ברוך שככה לו בעולמו".

3. הליכות שלמה, תפילה, פרק כג סעי' לה
על כל חיות משונות מברך משנה הבריות, ופיל וקוף שנזכרו בגמרא, לא דוקא, אבל על דגים משונים אינו מברך, כי לא מצינו בגמרא אלא על חיות בלבד.

4. וזאת הברכה עמ' 156
(ב) ברכה זו נתקנה רק על שלוש הבהמות אלו (ולא על בהמות אחרות אף על פי שנראות משונות) (הגר"ח קנייבסקי במכתב).